

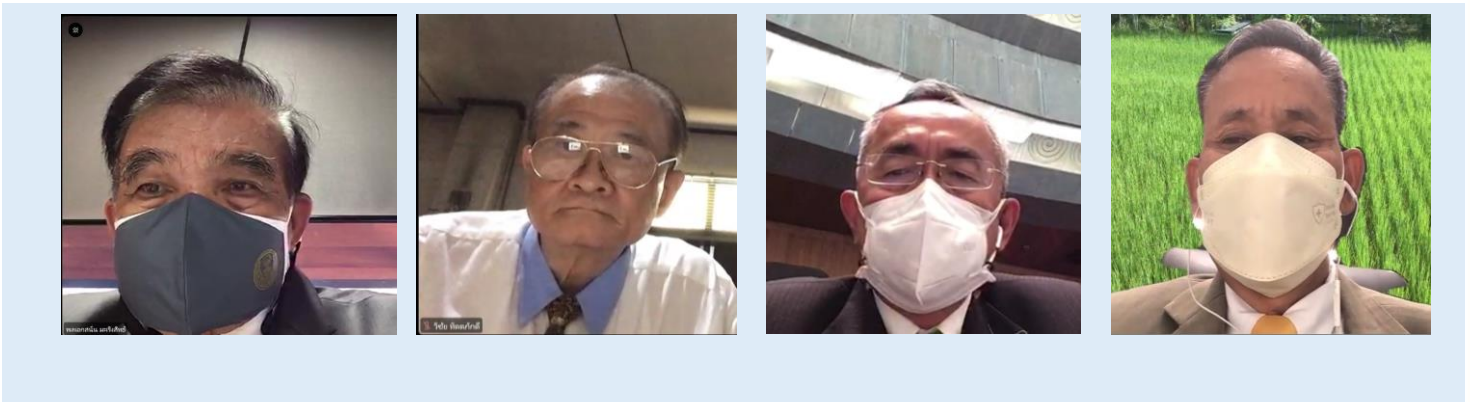

เอกสารข่าว

คณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา
โทรศัพท ๐๒ ๘๓๑ ๘๑๖๒-๓ โทรสาร ๐๒ ๘๓๑ ๘๑๖๓

วันจันทร์ที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕ คณะอนุกรรมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ในคณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา ได้มีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นทรัพยากรน้ำ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนอำนาจในการดูแลแหล่งน้ำให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และแนวทางการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนจากโครงการขุดลอกหน้าฝายบริเวณพื้นที่บ้านนาหาด ตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม รวมทั้งปัญหาซ่อมแซมอ่างเก็บน้ำและฝายที่กรมชลประทานถ่ายโอนอำนาจในการดูแลให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเชิญ ผู้แทนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อปท.) ผู้แทนจากกรมชลประทาน และผู้แทนจากสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) มาเข้าร่วมประชุม สรุปได้ดังนี้

"การพัฒนาต้องไม่ทิ้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ข้างหลัง"

เอกสารข่าว

คณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา
โทรศัพท์ ๐๒ ๘๓๑ ๘๑๖๒-๓ โทรสาร ๐๒ ๘๓๑ ๘๑๖๓

- ๒ -

ผู้แทนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อปท.) ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบถึงข้อมูลแหล่งน้ำที่อยู่ในความรับผิดชอบของ อปท. ดังนี้

แหล่งน้ำในความรับผิดชอบของ อปท.
(81,620 แห่ง)

- ท้อง จำนวน 28,825 แห่ง
- สระเก็บน้ำ จำนวน 24,922 แห่ง
- คลอง จำนวน 10,708 แห่ง
- ห้วย จำนวน 6,936 แห่ง
- อ่างเก็บน้ำ จำนวน 6,676 แห่ง
- ป่อ จำนวน 2,145 แห่ง
- บึง จำนวน 1,408 แห่ง

**แหล่งน้ำ
ของ อปท.**

**แหล่งน้ำที่ได้รับการถ่ายโอน
จากส่วนราชการต่าง ๆ**

- แหล่งน้ำกักเก็บน้ำ (รวม 161,363 แห่ง)
  - กรมชลประทาน จำนวน 19,719 แห่ง
  - กรมทรัพยากรน้ำ จำนวน 3,810 แห่ง
  - สปก. จำนวน 5,337 แห่ง
  - กรมประมง จำนวน 20,662 แห่ง
  - กรมพัฒนาที่ดิน จำนวน 3,654 แห่ง
  - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 107,469 แห่ง
  - กรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 712 แห่ง
- สิ่งก่อสร้าง เครื่องมือ และอุปกรณ์ในการนำน้ำไปใช้
ประโยชน์ (รวม 24,710 แห่ง)
  - กรมชลประทาน จำนวน 2,718 แห่ง
  - กรมทรัพยากรน้ำ จำนวน 21,714 แห่ง
  - กรมพัฒนาที่ดิน จำนวน 241 แห่ง
  - กรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 138 แห่ง

ข้อมูลการจัดสรรงบประมาณ (เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ)

ประเภท	ปีงบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ
ประปา	พ.ศ. 2564	705	1,950.4761
	พ.ศ. 2565	800	2,333.8628
	พ.ศ. 2566	598	1,925.3755
แหล่งกักเก็บน้ำ	พ.ศ. 2564	553	1,637.4290
	พ.ศ. 2565	923	1,438.0175
	พ.ศ. 2566	342	1,005.5351
สถานีสูบน้ำ ด้วยไฟฟ้า	พ.ศ. 2564	280	595.6209
	พ.ศ. 2565	174	415.4650
	พ.ศ. 2566	90	199.0063
อาคารน้ำใต้ดิน	พ.ศ. 2564	516	460.6171
	พ.ศ. 2565	202	91.3118
	พ.ศ. 2566	225	117.2256

ข้อมูลโครงการด้านน้ำของ อปท. ในระบบ Thai Water Plan ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570

ปีงบประมาณ	โครงการ	งบประมาณ
พ.ศ. 2566	18,927	54,828.3045
พ.ศ. 2567	1,574	4,516.0857
พ.ศ. 2568	1,219	3,020.8499
พ.ศ. 2569	1,196	2,526.8484

การดำเนินการดูแลรักษาแหล่งน้ำที่ได้มีการถ่ายโอนอำนาจให้ อปท. มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ เนื่องจาก อปท. ได้รับความจัดสรรงบประมาณในการดูแลแหล่งน้ำไม่มากนัก ทำให้มี อปท. ที่ไม่สามารถรับการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวได้ประมาณร้อยละ ๒๐ และมีค่าใช้จ่ายจำนวนมากที่ต้องดำเนินการ เช่น เบี้ยยังชีพผู้พิการ ผู้สูงอายุ ค่าตอบแทนบุคลากร เป็นต้น รวมทั้งขาดบุคลากรที่มีความชำนาญ และไม่มีประสบการณ์ในเรื่องการดูแลแหล่งน้ำ

"การพัฒนาต้องไม่ทิ้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ข้างหลัง"

เอกสารข่าว

คณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท ๐๒ ๘๓๑ ๘๑๖๒-๓ โทรสาร ๐๒ ๘๓๑ ๘๑๖๓

- ๓ -

ผู้แทนจากสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ได้ให้ข้อมูล สรุปได้ดังนี้
สทนช. ได้ดำเนินการขับเคลื่อนผลักดัน อปท. ในการดูแลบำรุงรักษาแหล่งน้ำ ดังนี้
ระยะที่ ๑ (ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕) ได้จัดทำคู่มือต่าง ๆ ได้แก่

- ๑) คู่มือการดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์น้ำบาดาลระดับลึกและระดับตื้น
- ๒) คู่มือการดูแลบำรุงรักษาระบบประปาภูเขา และฝายต้นน้ำ
- ๓) คู่มือการดูแลบำรุงรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติ
- ๔) คู่มือการดูแลบำรุงรักษาฝายทดน้ำ ประตูระบายน้ำ และอ่างเก็บน้ำ
- ๕) คู่มือการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ
- ๖) คู่มือการขึ้นทะเบียนแหล่งน้ำขนาดเล็ก

ทั้งนี้ ในการดำเนินการปัจจุบันอยู่ระหว่างจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ และจัดทำคู่มือต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จ

ระยะที่ ๒ (ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖) สร้างความเข้าใจให้ อปท. โดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่จัดทำหลักสูตรการศึกษากระบวนการอบรมให้กับอปท. เพื่อใช้ในการขับเคลื่อน โดยให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ให้คำปรึกษาในการขับเคลื่อน

ระยะที่ ๓ (ปี ๒๕๖๖) สร้างวิทยากรตัวคูณให้ อปท. (Training for Trainer) โดยอบรมในเชิงลึกเพื่อให้ อปท. มีวิทยากรในการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการดำเนินการพัฒนา ดูแล บำรุงรักษาแหล่งน้ำขนาดเล็ก เพื่อเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อไป

"การพัฒนาต้องไม่ทิ้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ข้างหลัง"

เอกสารข่าว

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
และสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา
โทรศัพท์ ๐๒ ๘๓๑ ๙๑๖๒-๓ โทรสาร ๐๒ ๘๓๑ ๙๑๖๓

- ๔ -

แผนการดำเนินการ (Road Map) การจัดทำข้อมูลถ่ายโอนอำนาจด้านแหล่งน้ำ ของ สททช.

แผนการดำเนินการ (Road Map) การจัดทำข้อมูลถ่ายโอนฯ ด้านแหล่งน้ำ	
เดือน	รายการ
พ.ย. - ธ.ค. 64	- รวบรวมข้อมูลรายการถ่ายโอนด้านแหล่งน้ำ ของแต่ละหน่วยงาน - ตรวจสอบข้อมูล และส่งกลับให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบยืนยัน
ม.ค. - พ.ค. 65	- หน่วยงานและ อปท. สํารวจตรวจสอบรายการถ่ายโอนด้านแหล่งน้ำ ที่ถ่ายโอนฯ แล้ว และยังไม่ถ่ายโอนฯ ก่อนและหลังปี 2551 สภาพปัจจุบัน โดยแยกบัญชี ดังนี้ 1.) รายการถ่ายโอนด้านแหล่งน้ำ ก่อนปี 2551 2.) รายการถ่ายโอนด้านแหล่งน้ำ หลังปี 2551 - จัดทำร่างรายงานสรุปผลบัญชีรายการถ่ายโอนด้านแหล่งน้ำ ครั้งที่ 1
มิ.ย. - ก.ย. 65	- จัดทำฐานข้อมูลรายการถ่ายโอนด้านแหล่งน้ำ และพัฒนาแอปพลิเคชัน - เชื่อมโยงฐานข้อมูล TWP + TWR + แอปพลิเคชันรายการถ่ายโอนด้านแหล่งน้ำ
ต.ค. 65	สรุปผลการจัดทำฐานข้อมูลรายการถ่ายโอนด้านแหล่งน้ำ ต่อ กทช. และ ก.ก.ถ.

"การพัฒนาต้องไม่ทิ้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ข้างหลัง"

เอกสารข่าว

คณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา
โทรศัพท ๐๒ ๘๓๑ ๘๑๖๒-๓ โทรสาร ๐๒ ๘๓๑ ๘๑๖๓

- ๕ -

ผู้อำนวยการโครงการชลประทานมหาสารคาม ผู้แทนจากกรมชลประทาน ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนจากโครงการขุดลอกหน้าฝายบริเวณพื้นที่บ้านนาหาด ตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม รวมทั้งปัญหาซ่อมแซมอ่างเก็บน้ำและฝายที่กรมชลประทานถ่ายโอนอำนาจในการดูแลให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการธิการ ได้ให้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอนะ สรุปได้ดังนี้

๑) เห็นควรให้กรมชลประทานร่วมกับ สทนช. ในการจัดการฝักอบรมบุคลลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการเขียนแผนงานเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ และการดูแลรักษาแหล่งน้ำในพื้นที่

๒) ควรเพิ่มบทบาทให้กับคณะกรรมการลุ่มน้ำในการช่วยสนับสนุน อปท. ในเรื่องของการบริหารจัดการแหล่งน้ำต่าง ๆ

๓) เห็นควรให้หน่วยงานตระหนักถึงเรื่องคุณภาพน้ำ และปริมาณน้ำด้วย

๔) หากมีภารกิจใดที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ หาก อปท. ไม่สามารถดูแลได้ สามารถที่จะเสนอเรื่องไปยังคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อขอโอนภารกิจกลับคืนหน่วยงานเดิมได้ แต่เป็นเรื่องที่ยุ่งยากซับซ้อนมาก แต่ทั้งนี้ภารกิจในการดูแลแหล่งน้ำขนาดเล็กไม่มีความซับซ้อน ดังนั้นจึงไม่สามารถโอนคืนภารกิจได้

๕) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลจำนวนแหล่งน้ำไม่ตรงกัน

๖) ควรให้หน่วยงานที่เป็นถ่ายโอนอำนาจและผู้รับโอนอำนาจในการบริหารจัดการแหล่งน้ำ ร่วมหารือเกี่ยวกับการบริหารจัดการและพัฒนาแหล่งน้ำให้มีประสิทธิภาพ

๗) ควรให้หน่วยงานส่วนกลางเก็บรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำทั้งหมด และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลชุดเดียวกัน

มติที่ประชุม : ที่ประชุมรับทราบ และเห็นควรรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อเสนอให้คณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา พิจารณาต่อไป

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา
โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๘๑๖๑ ต่อ ๘๑๖๒

